

Foreningen Danmarks Sukkermuseum

Bestyrelsens beretning ved foreningens generalforsamling d. 23. marts 2023.

Velkomst.

Endnu engang velkommen til Foreningen Danmarks Sukkermuseums ordinære generalforsamling.

1) Indledning

Ved udarbejdelsen af denne beretning var det besluttet ikke, at nævne ordet corona. Det er imidlertid ikke så nemt, for som det er hos nogle mennesker, så har denne virus givet langtidsgener, der ikke er nærmere definerede, og som fortsat søges klarlagte. Desværre har Danmarks Sukkermuseum oplevet lidt af det samme, idet vi har måtte konstatere store udsving i besøgstallene set over de sidste 3 år. For at kunne illustrere det kan vi oplyse, at vi i 2020, hvor vi ikke havde busbesøg og lukket ned meget af året, havde 1.224 besøgende. I 2021, hvor der var delvis åbnet, men lukket ned for udenlandske rejseaktiviteter, havde vi 2.372 besøgende for i 2022 at have 1.718 besøg.

Gennem museets samarbejder med andre mindre museer kan vi erfare, at det er et typisk mønster, man kan genkende andre steder. Det har knebet busselskaberne at få fyldt busserne og dermed få økonomi i turene. Samtidig har mange mennesker følt sig spærret inde længe, og derfor nu skal ud at have luft under vingerne, og til varmere himmelstrøg. Vi er dog fortrøstningsfulde, og tror på mere normale tilstande igen. Det ser også fornuftigt ud, når vi ser på bestillinger og forespørgsler for indeværende år. Helt aktuelt har vi givet tilbud på et arrangement "ud af huset" hvor vi har tilbudt en orientering/foredrag med film.

I museet har vi også haft gode erfaringer med "familiebesøg". Det kan være en familiekomsammen, der bliver krydret med et kulturelt indslag, eller det kan f. eks. være en kortklub eller lign. der har taget en forlænget weekend på Lolland, og vil opleve lidt af Lollands særkende. Det er sikkert et marked, der er værd at dyrke fremover.

Når vi er ved besøgende, som jo er en væsentlig del af et museums succeskriterie, så har guiderne i 2022, når der har været tid, og uden at være anmassende, prøvet at

spørge de besøgende, hvilket postnummer de kommer fra, eller blot hvilken egn de kommer fra. Desuden har guiderne spurgt ind til, på hvilken måde de er blevet bekendt med Danmarks Sukkermuseum. Disse spørgeskemaer er efterfølgende blevet analyserede, og konklusionerne har været ret klare. De fleste besøgende er naturligt nok fra Danmark. De er i stort omfang sommerhus lejere, der enten har planlagt hjemmefra, eller søger på nettet for at finde ud af, hvad Lolland bl. a. er kendt for. Og derfor naturligt finder roer og sukker. Derfra er der ikke så langt til at finde Sukkermuseet. Og så er det jo heldigvis ikke strand vejr hver dag hele sommeren.

Undersøgelsen har under alle omstændigheder vist, at det er på nettet man søger informationer og oplevelser. Det vil bestyrelsen klart tage bestik af, når det besluttet, hvor vi skal anvende vores annoncepenge fremover. Herfra skal under alle omstændigheder lyde en tak til guiderne. Også for denne indsats.

2) Guiderne

Når talen er om guiderne, som jo er et Museums ambassadører og ansigt ud ad til, så er vi heldige, at have dygtige hjælpere. Dog må vi erkende, at os der er i museet til daglig ikke er årsunger, og derfor må acceptere at en vis afgang af naturlige årsager, også rammer os. Heldigvis ser det ud til, at vi aktuelt har fået kontakt med flere personer, der har vist interesse. Efter et netop afholdt afslappet introduktionsmøde er vi optimistiske, men efterspørger fortsat yderligere frivillige, der jo er hele grundlaget for en virksomhed som Danmarks Sukkermuseum.

3) Åbningstider

Et emne, der tit er oppe på bestyrelsesmøderne, er Sukkermuseets åbningstider. Sidste år besluttede vi, efter at have analyseret besøgstillene grundigt, at reducere åbningstiderne i december måned. Dels for at belaste guidekorpset mindst muligt, og dels for, at skulle forholde os til energiomkostningerne og det antal besøg vi tidligere har haft.

Vi har også indimellem diskuteret om vi i stedet for at holde lukket om mandagen, i stedet skulle holde lukket om søndagen. Vi prøver at gøre os kloge på, hvordan den typiske sommerhusfamilie reagerer. Man skifter som regel om lørdagen, som går med at lære huset at kende, om søndagen kigger man sig lidt omkring, og planlægger ugen, hvis det ikke allerede er sket hjemmefra. Om mandagen opdager

man så, at stort set alt er lukket. Er det så tilmed ikke strand vejr, giver det ikke turisten en god oplevelse. Måske var der lidt at samle op her?

Sukkermuseet har i indeværende år, som et forsøg holdt åben i en del af uge 8, der er ferieuge i andre landsdele. I uge 7 havde vi 38 gæster og de 2 dage vi havde åbent i uge 8 havde vi 19. Så det er nok værd at overveje.

4) Lidt om os selv

På det organisatoriske plan kan det oplyses, at vi er ca. 270 medlemmer, der har betalt kontingent. Det at have en stor medlemskreds betyder meget for en forening. Dels af hensyn til foreningens økonomi, men lige så vigtigt, at vi kan tale med en større vægt udad til, des flere vi er.

I selve bestyrelsesarbejdet kan vi oplyse, at der er afholdt 9 bestyrelsesmøder + guidemøder med en meget høj mødepct. Det kan lyde af mange møder, men da der hele tiden er sager og emner der skal klares, er det rart at få ryddet op efterhånden.

Det første møde, der blev holdt efter sidste generalforsamling var naturligt nok et konstituerende møde. Her skete der dog ikke de store ændringer, idet Jørgen Fog Larsen blev genvalgt som næstformand og Anders Andersen genvalgt som kasserer. Og så kom jeg altså til at stå her igen.

I øvrigt skal nævnes, at vi med ca. 30 medlemmers deltagelse havde en rolig generalforsamling krydret med et spændende indlæg af den nyvalgt formand for Danske Sukkerroedyrkere Troels Frandsen Vantore.

Det kan her lige nævnes, at alle godkendte bestyrelsesreferater udsendes til alle frivillige tilknyttet museet, så de har mulighed for at følge med i de sager, der behandles.

5) Andre samarbejder

Og sager har der løbende været. Vi har dels haft ting at tage stilling til i selve museet, men ikke mindre med de kontakter vi efterhånden har udadtil. Vi er med i et lokalt Museumsråd sammen med de andre mindre museer i byen. I det forrum prøver vi at finde fælles interesser.

Da museerne i byen har vidt forskellige betingelser, at arbejde under både hvad angår lokaleforhold og økonomiske betingelser, har det været vanskeligt at finde fælles løsninger. Der er diskuteret fællesbillet, fælles markedsføring og fællesarrangementer. Men da nogle museer bor huslejfrit, har forskellige

åbningsdage og ikke tager entre, og som i vores tilfælde, hvor vi har store driftsomkostninger at kæmpe med. Så er det ikke nemt. Men vi arbejder med sagerne. Tovholder er Nakskov Handel og Erhverv, der i øvrigt også arbejder på en eventkalender for Nakskov.

Vi har ligeledes deltaget i møder i Museumssamrådet, der omfatter mindre special museer på Lolland Falster og har Museum LollandFalster som tovholder. Disse møder har foreløbig givet meget begrænset udbytte ud over at opnå nogle personlige bekendtskaber og kontakter. Det er nok ikke i det forum vi vil lægge mange kræfter. På det seneste har bestyrelsen besluttet at indmelde Foreningen i "sammus", der er en interesseorganisation for foreningsejede museer i hele landet. Vi må så se om det er et medlemskab, der giver os et tilfredsstillende udbytte.

6) Lokaleforhold

Et emne, der stort set har været oppe i hvert bestyrelsesmøde, er de lokaler vi har til huse i. Som det er sagt mange gange, kan vi ikke få en bedre geografisk beliggenhed, hvor der er fin udsigt til en "rigtig" sukkerfabrik. Og hvor der på det seneste sker store ombygninger. Vi har heller aldrig lagt skjul på, at adgangsforholdene og størrelsen på lokalerne ikke er optimale. Vi råder i øjeblikket over ca. 300 m², men kan godt bruge det dobbelte, hvis vi skulle have mulighed for at lave noget ud over den mere stationære udstilling vi har. Det kunne godt engang imellem være rart, at kunne lave forskellige specialudstillinger i al beskedenhed. Lokalerne her ligger i øvrigt også godt for de frivillige, der har deres jævnlige gang her.

Som nævnt befinder vi os godt her trods de nævnte ulemper, og det er ikke bare en almindelig flytteforretning, at skulle stå over for, hvis det skulle blive aktuelt. Når der både tænkes på kræfter og økonomi.

7) Henvendelser

I løbet af året kommer mange spændende henvendelser til et museum som vores. Det kan være af faglig/teknisk art. Og det kan være af andre ting. Som nævnt sidste år havde vi fornøjelsen af at finde forskelligt materiale frem i forbindelse med 150 året for dannelsen af De Danske Sukkerfabrikker. Som kvittering for hjælpen har vi modtaget en kort jubilæumsfilm, som kan vises på skærmen her.

Vi er også blevet bedt om vores holdning til placering af mindesøjlen for Erhard Frederiksen, der i øjeblikket er placeret ved "Ny Skovnæs" ved Maribo. En kreds af Holebyborgere har ønsket mindesøjlen placeret ved stedet, hvor det hele startede

på Lolland. Næmlich ved "Fabrikken Lolland" i Holeby. Senere kaldet Højbygård Sukkerfabrik. Vi har støttet Holebyfolkene, men ellers ikke involveret os. Det hele har dog ført til et større udredningsarbejde over historikken for søjlen. Søjlen tilhører i øvrigt Lolland Kommune.

I flere tilfælde har vi kunnet hjælpe med fotos af effekter herfra. Vi har bl.a. kunnet sende billeder af en frø sæk, der var efterspurgt i forbindelse med et jubilæum i Danmarks Eksportkreditråd, der havde opdaget, at eksport af sukkerroefrø havde været deres første sag. Vi har også fået henvendelser fra skoler, der lige skulle bruge en oplysning.

På det sidste har vi fået en henvendelse fra LollandBibliotekerne, der har planer om udgivelse af en bog med arbejdstitlen: "Sukkereventyret på Lolland Falster". Meningen er, at fabriksansatte og sukkerroedyrkere skal bidrage med mindre artikler om oplevelser omkring sukkerroedyrkning og sukkerproduktion gennem tiden. Også gerne lidt "skæve" og underholdende oplevelser vil være velkomne.

Også andre, der har oplevelser omkring sukkerproduktionen i mark eller fabrik er meget velkomne til at bidrage. Man kan blot henvende sig til et bestyrelsesmedlem, så skal vi nok videreformidle.

Fra Sukkermuseet støtter vi dette initiativ og opfordrer på det kraftigste til at bidrage. Det kan da oplyses, at alle der bidrager, vil modtage et eksemplar af bogen, ligesom Sukkermuseet vil modtage nogle eksemplarer til videresalg.

8) Andre sager

Her i huset sker også ting ud over den daglige rutine. I værkstedet bygges der stadig modeller af enkelte dele af fabrikken. På det seneste en model af en fordampstation, en centrifuge og en model af en filtersektion. Det kan også nævnes, at vi har fået gang i produktionen af de populære sukker toppe, der sælges som julepynt. Den tidligere producent har, efter en meget stor indsats, overdraget produktionsudstyret til en arvtager.

Museets hjemmeside skal også her nævnes. Dejligt altid at have en opdateret hjemmeside, som der altid kan henvises til i de fleste spørgsmål.

9) Sociale arrangementer

For at få en organisation som et frivilligt drevet museum som vores, finder vi bestyrelsen det vigtigt, at krydre det daglige arbejde med forskellige sociale arrangementer. Ud over de såkaldte torsdagsmøder, hvor man blot møder op, betaler 10 kr. for kaffen, og så ellers ordner løbende småopgaver i museet og ikke mindst genopfrisker gamle minder. Så afholder vi som regel en gløgg eftermiddag før jul for alle frivillige med ledsager. Ligeledes er der sidste sommer afholdt en forsinket "nytårskur" med lidt at spise. Coronaen umuliggjorde det før.

Endelig er der tradition for, hvert andet år, at arrangere en studietur til et andet museum, hvor vi kan få inspiration og oplevelser. I år er der planlagt en tur til udstillingen ved den nye Storstrømsbro og senere et besøg "Hedeland" ved Roskilde, hvor vi har en kontakt, som vi har aftalt gensidig markedsføring med. Her får vi mulighed for at køre med et rigtigt roe tog trukket af et lokomotiv fra de lollandske roebaner, og som flere af museets frivillige har været med til at bygge og vedligeholde.

I bestyrelsen finder vi det vigtigt på den måde at påskynde den indsats der ydes og samtidig signalere, at det ikke er udelukkende arbejde man melder sig til som frivillig. Samtidig giver det et større sammenhold omkring museet.

10) Sponsorater

Meget af det nævnte i denne beretning vil ikke være muligt, hvis ikke vi havde sponsorer, der hjælper os, hvis vi skal foretage det mindste ud over selve museumsdriften. I et normal år kan vi lige drifte museet med entreindtægten og medlemskontingentet, men så snart vi skal foretage os det mindst der udover, må vi søge midler. Heldigvis har vi her gode hjælpere, og her skal især nævnes Udvalget for den nedlagte Nakskov Sukkerroedyrkerforening og Nordic Sugar som trofaste støtter.

Det skal også nævnes, at vi i 2022 er kommet i betragtning ved nedlæggelse af 2 lokale aktiviteter nemlig "Det tekniske Univers" og "Lolland-Falster og Langelands Købstæders Brandsocietets Fond". Desuden har vi modtaget et tilskud fra Lolland Kommune.

I forbindelse med de omtalte sponsorater vil vi gerne rette en tak til alle sponsorer, og rette en speciel tak til Danske Sukkerroedyrkeres sekretariat på Axelborg for hjælp og formidling af ansøgninger mv. Det kan her lige nævnes, at Sukkermuseet

har kunnet være lidt behjælpelige med lidt tekst og fotos til næste udgave af Sukkerroe-Nyt, som vil kunne ses og evt. afhentes her.

11) Fremtiden

Det var vel Storm P. der udtalte, at det vanskeligste at spå om er fremtiden. Det må vi også her erkende er tilfældet. Noget har man dog indflydelse på. Os der bruger en del tid på et sted som Danmarks Sukkermuseum mener fortsat vi har en berettigelse. Alt omkring os bevæger sig hurtigt, og meget falder af i farten. Derfor er det ikke mindre vigtigt, at nogle samler op. I vores tilfælde ved at samle og bevare det, vi tror har interesse for fremtiden.

Hvor hurtigt tingene og udviklingen går ses også omkring sukkerproduktionen i Danmark. Oprindeligt havde vi 9 sukkerfabrikker mod nu 2. Ved at se på lidt tal samlet op på en nyligt afholdt generalforsamling i Danske Sukkerroedyrkere ses det, at der nu er 695 dyrkere i hele landet mod 12.200 i 1980. 5 års gnsn. udbytte er 12,8 ton sukker/ha mod 6,5 ton i 1980. Ligesom gennemsnitsarealet nu er 45,7 ha mod 5,2 ha. I den relativ korte periode har denne rivende udvikling fundet sted. Og meget af det, der undervejs har fundet sted, er bare passeret og måske glemt.

En stor udvikling har man nok altid følt, at man var midt i, og derfor ikke tænkt på, at bevare minder fra. Her kommer et sted som Danmarks Sukkermuseum og den tidligere omtalte bog ind i billedet, som op samler af mange ting. Og som på effektiv måde får registreret tingene.

Den nære fremtid her på museet, og som der er stor opmærksomhed omkring, kan deles i 2 emner som de absolut mest udfordrende. Der er dels vores i øjeblikket usikre lokalesituation, og mindst lige så vigtig er tilgang af yngre medarbejdere, hvilket er en væsentlig betingelse for museets fremtid. Derfor igen en opfordring til melde sig, og blive en del af et godt team omkring vores museum.

Når vi taler om fremtiden, så skal vi også minde hinanden om, at i 2024 har museet 25-års jubilæum. Om og hvordan vi skal markere det, skal der nok arbejdes lidt med.

12) Tak

Sluttelig vil vi fra bestyrelsens side gerne takke for det år, der i denne beretning redegøres for. En stor tak til vore sponsorer for den støtte vi har modtaget. Vi skal være ærlige at sige, at uden den var det ikke muligt, at drive museet her på det niveau vi har. Der skal også lyde en stor tak til Foreningens medlemmer for opbakningen omkring arbejdet her. Til alle de frivillige, der har deres gang på museet skal også lyde en stor tak fra bestyrelsen. Det er den frivillige indsats, der binder det hele sammen.

Også en tak herfra til den lokale presse, der ofte er villig til at viderebringe nyheder fra Sukkermuseet.

Som det måske er bemærket, er der i denne beretning ikke nævnt navne ud over de valgte ved konstitueringen. Dette er bevist, idet alle har ydet en flot indsats, og alle ved, hvad hver især har ydet.

Personligt vil jeg gerne rette en tak til kollegaer i bestyrelsen for et godt, inspirerende og loyalt samarbejde.

Det er rart at kunne sige, at det hele går som det skal, bare formanden ikke blander sig.

Tak!

Statistikker kampagnen 2022

(kilde DKS generalforsamling 6/3 2023)

Gennemsnitsudbytte hele landet 12,8 t sukker (13,7 t i 2021)

72 ton roer/ha

695 dyrkere 31.726 ha

Gennemsnits areal 45,7 ha

2.269.299 t roer

403.633 t polysukker

17,8% sukker

90,8% renhed

5,5% leveret af selvkørere

Gns. oparbejdning 18.380 t/døgn på begge fab. (= Nordstemmen i D!)

Nakskov:

1.375.774 t roer oparbejdet

Inkl. 262.123 t svenske roer

10.500 ton/døgn i 140 døgn

Målsat 12.000 t

Gennemsnitlig dyrkerafstand 28 km

Nykøbing:

1.160.606

8.900 t/døgn i 136 døgn

Målsat 12.500 t

Gennemsnitlig dyrkerafstand 48 km

594 ha økoroer